

Duurzame geïntegreerde varroabestrijding

Door de toenemende resistentie van varroamijten tegen Apistan wordt dit middel steeds minder bruikbaar en wordt het noodzakelijk om over te schakelen op een andere bestrijding. Er zijn geen berichten over de ontwikkeling van nieuwe chemische bestrijdingsmiddelen voor de bestrijding van de varroamijt.

Chemische bedrijven lijken niet geïnteresseerd in het ontwikkelen van nieuwe bestrijdingsmiddelen. Zeker de bijenhouderij in Nederland is een kleine markt voor deze bedrijven. Ondertussen is er in de afgelopen jaren gewerkt aan het ontwikkelen van een duurzame geïntegreerde bestrijding van de varroamijt.

Bij een duurzame varroabestrijding wordt gebruik gemaakt van middelen en methoden die zo weinig mogelijk nadelen hebben voor milieu en volksgezondheid.

Een geïntegreerde bestrijding betekent alleen bestrijden als het nodig is. Dit op basis van controle van het aantal mijten op de varroabodem. De beste manier om een diagnose te stellen is gedurende een week de onderleggers te plaatsen en daarna het aantal mijten te tellen. Door dit enkele malen per jaar te herhalen wordt een goed inzicht verkregen in het aantal mijten in het bijenvolk.

Door het onderzoek van de afgelopen jaren zijn de mogelijkheden voor een duurzame geïntegreerde varroabestrijding groter geworden. Voor de toekomst biedt deze wijze van bestrijding het meeste perspectief. Het is dan nu ook een goed moment om af te stappen van de chemische varroabestrijding waardoor problemen met resistentie en residuen in de honing tot het verleden gaan behoren.

Darrenraatmethode

Het verwijderen van gesloten darrenbroed is uitermate geschikt om veel varroamijten uit de bijenvolken te verwijderen. Uit onderzoek is gebleken dat varroamijten 6 tot 12 maal sneller in darrenbroed gaan dan in werksterbroed. Bij de darrenraatmethode worden raten met open darrenbroed opgekweekt, waarna deze raten in andere volken worden gehangen die op dat moment geen open broed bezitten. De mijten die in het betreffende bijenvolk op de bijen aanwezig zijn kunnen zich alleen vermeerderen door in het aangeboden darrenbroed te gaan. De darrenraatmethode wordt tijdens de zwermperiode uitgevoerd en is tevens ook een zwermverhinderingsmethode.

In de afgelopen jaren zijn door PPO Bijen een aantal varianten van de darrenraatmethode uitgetest. Gebleken is dat de éénvolksmethode de beste moge-

lijkheid biedt om zoveel mogelijk mijten uit het bijenvolk te verwijderen. Een aantal bijenhouders werkt ook al enige jaren met deze methode waardoor het gebruik van chemische middelen niet meer nodig is. Belangrijke voorwaarde bij de éénvolksmethode is dat uitgegaan wordt van sterke bijenvolken. Ongeveer half mei, als een vlieger van deze bijenvolken wordt gemaakt, moeten de volken minimaal 12 ramen met broed bezitten. Slechte weersomstandigheden kunnen ervoor zorgen dat er (te) weinig darrenbroed belegd wordt waardoor onvoldoende mijten kunnen worden gevangen. Nadat enige ervaring met deze methode is opgedaan valt de extra hoeveelheid werk erg mee. Controle van het aantal varroamijten door middel van de onderleggers blijft nodig. Vooral voor bijenhouders met een beperkt aantal volken, die weinig of niet reizen met de bijenvolken is deze methode een zeer goede mogelijkheid om de varroamijten te bestrijden.

Darrenraat vangt varroamijten weg

Door eenvoudig in het bijenvolk darrenkunstraat te hangen wordt een deel van de varroamijten in deze darrenraten gelokt. Door het verwijderen van raten met gesloten darrenbroed kan ongeveer 30% van de mijten worden verwijderd. Dit inhangen van darrenraat hoeft niet beperkt te blijven tot het voorjaar, ook in de zomer kunnen door het verwijderen van gesloten darrenbroed, varroamijten uit het bijenvolk worden verwijderd.

Dit is een eenvoudige methode die ervoor zorgt, dat gedurende het voorjaar en de zomer de groei van het aantal varroamijten in het bijenvolk wordt geremd. Een bijkomend voordeel is dat de bijen in de andere raten minder darrenbroed uitbouwen waardoor mooiere raten worden verkregen met nagenoeg alleen werkstercellen. Overigens blijven in het bijenvolk altijd voldoende darren aanwezig.

Het belangrijkste aandachtspunt is het verwijderen van de gesloten darrenraten voordat de eerste darren worden geboren. Als dit te laat gebeurt komen er extra veel mijten in het bijenvolk, terwijl we die juist wilden bestrijden.

Nadat aan het einde van de zomer of in het najaar de laatste honing uit het bijenvolk is verwijderd, wordt door het tellen van het aantal mijten op de varroabodem weer een diagnose gesteld. Door toepassing van mierenzuur met de Nassenheider Verdünster kan de varroamijt in deze periode goed worden bestreden zonder dat er kans is op ongewenste residuen in de honing.